

Vaša Prava Dama

ODA MAJHNEMU GNETLJIVEMU ZELENEMU SVALJKU, KI SEM GA NEKEGA DNE NAŠEL POD PAZDUHO¹ ALI DOBRA RIBA S LOŠIM NAVIKAMA – PRAVA DAMA²

Veliki podvigi so navadno popisani skrajno romantično. Požrtvovalno in pogumno. S pridihom nevarnosti in ščepcem sanjaškosti. Jamski podvigi so vedno tudi malo blatni, saj je to del (samooznačeno) obrobne kulture, nepojmljive navadnemu sleherniku. Kri in znoj pa sta rezervirana za brezimnost barbarskih bojišč, varno zagrnjenih domov in dobro zaklenjenih latrin. A prav kri in znoj sta glavni gonili svetlečih naslovníc z novimi rekordi. Zatorej oda vsem jamskim svaljkom in detajlen popis čednosti in nečednosti, ki nas združujejo v temi. A le v temi; spona kulture nas zgrabijo brž ko pridemo spet na plan.

Ure in ure potenja v polprepustnem kombinezonu, ki navadno prepušča v napačno smer. Po dolgem dnevu olajšanje spalne vreče, ki jo utrujen protagonist potegne iz pvc vreče, kjer je počivala zadnjih nekaj mesecev. Povoča jo, a mu je brž žal. Mokra podobleka se v spalni vreči ravno dobro posuši in že je tu jutro. Dan za dnem heroj ponavlja rutino, do končnega dne, ko iz spalne vreče stresa ves pesek in jo skrbno pospravi do naslednje odprave.

Kot v prizoru, ki mu ne vem filmskega izvora, se gruča lakotnikov stiska okoli piskra z močnikom, čakajoč eno in edino žlico. Le da v igri globin žlico zamenja prečuden nadomestek: ključ trinajst. Kdor ne misli na površju, »najebe« v podzemlju. Nisem edina, ki v normalnih okoliščinah verjetno nikoli ne bi jedla z umazane žlice, še posebno, če bi opazovala, kako jo nekdo prinese iz ust, skupaj s slinastimi koščki nepolizane hrane. Še v jami se mi kdaj slabo naredi in jo, kot prava dama, brž obrišem v nakolenčnik (saj ne želim umazati podobleke, pa še nakolenčnik je priročno blizu in mehak). Topel obrok služi tudi sušenju oblek. Podajanje posode in polaganje na mokre dele telesa, katerikoli le-ti že so, je običajen obred. Sušenje nogavic med jedjo je dovoljeno le pravim damskim nogam, ki dišijo po rožicah. Voda je mnogokrat dragocena dobrina. Pomivanje je greh, še posebno kadar moraš do izvira žmariti, ti pa si že lepo posušen in oblečen v spalno obleko (ki je sicer ista kot dnevna podobleka). V želodcu se tako vse zmeša.

Prava dama se vedno zanaša na pravega kavalirja in njegov praznji robček. A kavalirjev ni na pretek in prava dama je tudi iznajdljiva. Zato hitro nauči zgrožene prišleke, kako se stisne prava »bosanka«. Ključ je v globokem vdihu in hitrem izpihu, medtem ko s prstom stiskaš eno nosnico. Neverjetno, kako hitro padajo površinske navade! Zadnji žrtvi žalostnih razmer sta letošnja »globinca« – ona, prepričana, da ne zmora rigati, on, ki sveto verjame, da je smrkanje na tla barbarizem. Kar pojdite z njima v jamo

danes, le nekaj akcij pozneje. Včasih prava dama tudi zgreši in upa, da nihče ne bo videl zeleno-rjave sluzi na njenem kombinezonu. Ali na prasici. Ali na mašini. Ali še huje, na tujem kombinezonu.

Posebno mesto v daminem srcu ima vonj jamske latrine. Še pomnite tovariši, luknje na Gabrčku, ki jo je neimenovani heroj poslal do višine pasu? Ali pa peščene vdolbine na drugi strani Copacabane, ravno dovolj blizu, da si se še lahko pogovarjal, a dovolj daleč, da te Petzl Duo ni več osvetlil. Še preveč je živ spomin na Golobnjak in krute sledi trebušne gripe. Kje drugje – kot v jami – te kolega pobara po zdravju, ker ga skrbita barva in konsistenca tvojih produktov? V Hustonu, kjer se z latrine lahko skoraj dotakneš šotora. Zmaga seveda biološki laboratorij Penthouse, kjer smo skozi leta opazovali čudovito življenje plesni ter dvokrilcev. Ah, le zakaj nimam meritev! Dragi bralec, kje so spisi posvečeni cesarjevim pešpotem, brez katerih ne bi bilo tisočmetrc? Ni jih. Ker o tem ne govorimo. Ker obrnemo ključ in upamo, da ne bomo prdnili preveč naglas, da bi se slišalo do sosednje kabine.

In kri. Oh, ta kri. Hrabri, neustrašni moški se cvileč obrnejo proč, ko vidijo damino kri. Živo se spomnim prve večdnevne odprave, ko mi je član ekipe namignil, naj zakopavam znake svoje »šibkosti«. Sprva me je zalila vročica sramu. Nato pa razsvetljenje: 50 odtenkov moške driske se je bohotalo vsenaokrog in jaz bom morala zakopavati?! Dragi fantje, statistika kaže, da vas je večina že plula po rdečem morju! In draga dekleta, vaša sramota poganja to trapasto vrsto naprej skozi čas! Pribijte mi F na čelo in me pospravite v predal ekstremistk, a dosegla sem nemogoče: tamponi so na seznamu obvezne opreme, skupaj z merilci in vrtalko. Dopuščam možnost, da temu ni botrovala razsvetljenost enakopravnosti, ampak živa groza ob misli na razjarjeno hormonsko moteno samico, tisoč metrov globoko, brez enega samega »štoplca.« A, kot je uvod napovedal, ostanimo pri romantični prispodobni resničnosti – jame združujejo.

Za piko na i pa še anekdota o tem, česar prava dama ne zmora. Ne zmora tehnično splezati 80 metrov visoko (no, to itak zmora le nekdo), zabiti pritrdišča v razpadajočo skalo in ga z zadnjimi močmi potegniti na plan ter ravno v pravem času zaklicati svojemu varovalcu deset metrov nižje, naj pazi na curek. To zmora le pravi kavalir.

Takšna je kruta resničnost tisočmetrc. Veliko smrkanja, neprijetnih vonjav in čudnih izločkov. Spomnite se na to ob naslednji svetleči naslovnici in morebiti ravno zato še toliko bolj cenite herojskost podviga.

1 Douglas Noel Adams, Štoparski vodnik po Galaksiji

2 Mimi Mercedes, komad Prava dama